

L'alpinisme classe social

No vull intentar amb aquest article arribar a dir el perquè l'home s'enfila per les parets i cerca nous itineraris, quan podria pujar al mateix cim sense córrer cap perill o senzillament es podria quedar a casa seva. La meva intenció és descriure un procés històric pel qual l'home s'ha refugiat en els gegantins cims.

Si estudiem els començaments de l'alpinisme veiem que coincideixen amb el naixement del realisme, és a dir, quan l'home es mou solament per la raó. La preocupació en aquesta època és: assolir una millor comoditat i instal·lació.

El realisme té com a punt d'inici una explosió demogràfica molt forta, produïda en el segle XVI, la qual provoca un augment de demanda en els mercats de consum, sorgint una necessitat per part dels empresaris d'augmentar la producció. És aquesta època la dels grans descobriments i les grans aplicacions tècniques. Prova d'això ho són alguns descobriments que essent coneguts des de l'antigüetat, no foren aplicats fins el segle XVI.

És aleshores quan comença una gran cursa per enriquir-se creant si és necessari nous mercats de consum. La gent s'aglutina als entorns de les capitals, formant les actuals zones urbanes, on no hi ha lloc per la natura, la poesia ni altres arts, sempre i quan aquestes no siguin objecte d'atracció econòmica.

Segons aquestes circumstàncies l'home segueix un procés de despersonificació, cada persona esdevé una peça del mecanisme que és la gran societat, quan la peça es desgasta, aquesta es veu reemplaçada per una altra, sense cap escrúpol. I així successivament per tal de mantenir en funcionament la superestructura que forma la societat.

Sembla mentida que l'home pugui estar meravellat del perfeccionisme dels aparells tècnics creats per ell, sense adonar-se que ell també forma part d'aquests artefactes. Convertint-se a la llarga en un esclau del tecnicisme. D'aquesta situació l'home n'és conscient i intenta persuadir-se del seu esclavatge, però en lloc de trencar amb les estructures, l'home tan sols sap crear altres necessitats d'oci, d'esplai.

És en aquesta època que l'home s'interessa pel turisme, se'n va arreu del món en busca del no-res, tan sols per sortir de la ciutat, que amb les seves suors de cada dia, ha convertit en una immensa presó, essent el dinar el seu carceller.

Fou en aquestes circumstàncies, que en el segle XVI, els burgesos acomodats de la societat anglesa conegueren els Alps i atrets per la solitud i la grandiositat, penetraren muntanya endins. Més tard foren els francesos i els alemanys, els qui seguiren les traces dels anglesos.

Ara bé l'alpinisme s'ha desenvolupat molt des dels seus principis fins l'actualitat, i el procés abans explicat no vol dir que tothom qui avui va a la muntanya, hi vagi com evasió personal. És per això que intento descriure un procés de l'alpinisme en el transcurs d'unes etapes.

Una primera etapa la podem anomenar d'experimentació, en la qual els clients, (anomenats així la gent que anava a la muntanya, procedent de la ciutat) es feien acompanyar pels guies, els quals eren camperols que coneixien els terrenys d'aproximació i eren pagats per la seva feina.

En aquesta època es conqueriren alguns cims importants dels Alps, essent els més característics el Montblanc i el Cerví. El primer és característic per la seva alçària (4810m) i el segon perquè tanca aquesta època l'any 1865. Aquesta època també es caracteritza per les tècniques emprades, ja que són molt rudimentàries i pesades. Per fi es coneix el piolet.

Una segona època és la de perfeccionament, en la qual, el talent dels clients s'uneix a l'experiència dels guies, per dissenyar nous materials i traçar projectes més arriscats. ja no tan sols es miren els pics, sinó que i també s'escullen vies i traçats més difícils. Apareixen les primeres tècniques per a roca i gel. Tot això a expenses d'algun que altre accident que ja fa eco la societat. També és de remarcar la introducció de l'esquí, com a medi de locomoció per la muntanya, ja que com esport segueix un altre procés.

La fi d'aquesta segona època coincideix amb la segona guerra mundial, en la que els escaladors han de formar files per barallar-se. Fins i tot algun cop és la mateixa muntanya l'escenari d'aquesta lluita.

Una tercera etapa es pot anomenar d'expansió. Amb els anys l'alpinisme es va donar a conèixer a tots els nivells culturals. Gràcies als medis de comunicació, la gent va anar assabentant-se, a cops de les heroïcitats i a cops dels accidents dels alpinistes. Es despertà així un interès creixent envers aquest esport. Les noves generacions d'alpinistes volien viure les mateixes experiències que els pioners, per això preferien assolir els cims sense guia. A aquest moviment se'l sol anomenar alpinisme modern o sense guia.

La mentalitat de l'alpinisme modern ha comportat molts accidents essent necessari que les entitats i fins i tot el govern (a França) divulgessin les "regles del joc": tècniques d'escalada, coneixements meteorològics...El que ha comportat una massificació de l'alpinisme, amb unes fatals conseqüències.

Caldria preguntar-nos si tot el qui s'anomena alpinista ho és de debò. Així com s'han donat a conèixer les tècniques d'escalada, s'ha oblidat totalment l'essència de l'alpinisme, tal com és la seva filosofia.

L'alpinisme no és solament un anar a escalar per trobar el plaer del risc, un conèixer a la perfecció unes tècniques de cordes, estreps, pitons,..., per esdevenir un bon alpinista és necessari un munt de coses més: cal, per exemple, saber mesurar-se amb l'obstacle (com diu Saint-Exupéry), cal saber escoltar en el silenci, cal saber estimar i cal saber tantes altres coses, que aquí no hi ha lloc...

Al principi de l'article he dit que no intentava donar cap raó per la qual l'home escala, però si que hauríem d'intentar-ho en una altra ocasió.

Silenci

Abans de fer una dissertació sobre el silenci, hauríem de veure el què vol dir exactament la paraula silenci. Així doncs el diccionari ens dirà que el silenci interpersonal és l'omissió de tota expressió verbal. aquesta definició dóna un caire un tan aspre i sec a la paraula esmentada, ja que podríem arribar a la conclusió de que el silenci és un mitjà d'incomunicació, un instrument per tancar-nos dintre nostre. No és precisament a aquest tipus de silenci al qual voldria referir-me, el que voldria és analitzar com un silenci pot ésser un mitjà de comunicació.

Quan hom està amb un amic estimat, al qual ha esdevingut alguna desgràcia, pot ser que cerqui com a resposta el silenci, aquest és un mitjà de comunicació que el malaurat amic pot acceptar millor que qualsevol argument teòric que no duria enlloc.

Si traslladem el concepte de silenci a l'escalada, veurem que aquest s'aplica precisament quan el nostre company està a una vintena de metres per sobre nostre, lluitant amb uns passos molt difícils. Quan aquests passos queden per damunt les seves possibilitats, el silenci s'accentua, en aquests moments la comunicació és màxima, els pensaments són els mateixos que els del primer. Si es donés la fatal caiguda, cadascú pensaria en l'altre i es preguntaria si sabria resoldre la situació presentada.

A un segon de corda mentre assegura un passos complicats del seu company, mai se li acudirà dir-li que està fent una imprudència, ja que això li faria baixar la moral, factor importantíssim en la psicologia de l'escalador, al contrari l'animarà per fer-lo superar-se. En aquests moments el silenci proporciona al primer un mitjà necessari per resoldre la dificultat pel seu compte i sense molèsties.

Un cop finalitzada l'escalada, si que s'hauria d'analitzar si el fet d'haver-la emprès fou una imprudència, ja que pot ser que hom no estigués ben preparat. aquest diàleg serà concís i humil, però mai un dels dos farà pública la feblesa de l'altre, ja que tenen un lligam que els uneix, no solament la corda sinó també el silenci.

El que semblaria denigrant seria el fet de publicar quelcom sense haver-ne parlat abans, degut a tenir por de dir massa.

Cal tenir en compte d'analitzar el silenci dels nostres companys, ja que crec que si després d'una jornada de lluita en els cims, dos companys no es troben, si el que fa tard no està accidentat tampoc no estarà tant tranquil. Tant l'un com l'altre no han de perdre la serenitat i pensar que si el destí els ha portat a aquella situació és perquè havia de succeir així. Jo personalment preferiria

quedar esclafat en les parets del Sentinella que expirar d'un atac de cor en un confortable llit de quatre flassades.

Pere Sauret   Revista AGRUECC   7è any   nº 5   juny-74

Unió

Fa pocs dies vaig estar fullejant unes revistes "Cordada" corresponents als anys 1957-1959, i vaig constatar en les seves corresponents cartes al director la polèmica oberta per la carta de Jaume Sala Sevil·là en la revista corresponent al novembre de 1956, per desgràcia aquesta no la tinc i no puc saber amb certesa el seu contingut. Però a partir de les seves crítiques i lloances m'he pogut fer una idea del fons de la qüestió.

El fi de la missiva és començar una campanya a fi i efecte d'aconseguir fusionar tots els centres excursionistes per aconseguir un millor desenvolupament de l'excursionisme regional i nacional. Sobre aquest tema se'n va deixar de parlar d'una manera oberta, però ha quedat dins de tots que el fet de l'existència de molts centres, minva la possibilitat de realitzar grans empreses, essent aquesta proliferació d'entitats una de les causes de l'endarreriment de l'alpinisme espanyol.

Davant d'aquesta polèmica se'm va acudir preguntar-me algunes qüestions respecte a la nostra entitat i l'alpinisme actual. En primer lloc respecte a la nostra entitat em voldria preguntar: per què, en un moment en el qual tots sabem que precisem de centres potents, es va fundar un agrupament el qual després de set penosos anys es comença a conèixer?

Per què no ens vam adherir a un dels centres més avançats que ens hagués pogut proporcionar la seva experiència i patrocini?

D'una forma general també em voldria preguntar per què en aquells anys 58 no es va realitzar el que va donar tant a parlar. Doncs és evident que el que en aquell temps s'hagué pogut fer, ara ja és impossible ja que cadascú està arrelat en la seva forma de fer i hi ha centres que tenen molts anys d'experiència per començar de nou.

Fàcilment contestaríem aquestes preguntes si ens fixem en la personalitat ibèrica que en el transcurs de la història s'ha mantingut egocentrista i sense prevenir els seu futur, els muntanyencs no han estat una excepció.

S'ha dit molts cops que Espanya pateix del regionalisme, i el muntanyisme, encara que diguem que no, s'ha vist afectat per aquest problema. És així com podem veure que el nostre caràcter ens ha fet ralentir el desenvolupament alpí. malgrat aquest impediment avui dia s'ha aconseguit un determinat nivell tècnic que no té res a envejar al d'altres nacions estrangeres.

Aleshores, què és el que hem aconseguit de dolent, per així dir-ho, amb un eixam de centres excursionistes?. A la meua forma de veure, reduir la possibilitat de fer alta muntanya a un petit nombre de gent pertanyent gairebé tota a la classe mitja alta...

Aquesta afirmació crec que es pot discutir força: en primer lloc eliminarem les classes altes de la pràctica d'aquesta activitat ja que les seves preocupacions estan en un altre lloc, no en la muntanya. El problema radica en la classe proletària, que potser és el nombre més elevat de federats actualment, aquests veuen reduïda la seva activitat a sortir els diumenges a Montserrat o Pirineu i pocs arriben a assolir els Alps, pocs elements representants d'aquests grups s'han pogut introduir en els màxims organismes del muntanyisme.

Si estudiem les causes del problema, del per què aquesta gent no pot progressar en tècnica alpina, veiem que:

“No es poden permetre el luxe de deixar quatre mesos la feina per anar a l'Himàlaia”.

“Tot i deixant la feina, no es podrien costejar les despeses”.

“El que és més greu, no tenen influències per que els patrocini”

És per això que en la muntanya amb un determinat nivell alpí ens trobem un cert tipus de gent. El que és evident és que el fet de la no existència d'un club unitari no és l'única causa de tot aquest problema, n'hi ha d'altres d'ordre social, polític, econòmic...Però aquests se haguessin pogut solucionar un xic dins la muntanya si hi hagués hagut una unió.

De totes maneres ara no podem arreglar res d'això, però si que podem cooperar en el procés d'aconseguir-ho, el més important és ésser conscient del problema.

Pere Sauret   Revista AGRUECC   nº 18   octubre-74